

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

İzzet AKBULUT
Burdur Milletvekili

Ülkemizde hayvancılık sektörü; yüksek yem ve girdi maliyetleri, üreticinin finansmana erişimde yaşadığı güçlükler ve kırmızı et piyasasında devam eden fiyat sorunları nedeniyle ciddi bir ekonomik baskı altındadır. Yerli üreticinin üretimini sürdürebilmek için daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğu bir dönemde, kırmızı et arzının artırılması amacıyla canlı hayvan ithalatına devam edilmesi kamuoyunda tartışılmaktadır. Et ve Süt Kurumu tarafından yapılan resmi açıklamaya göre Kuruma yalnızca 2025 yılı için 520 bin baş besilik hayvan tedarik yetkisi verilmiş, Şubat 2026 itibarıyla 9.399 besiciye yaklaşık 400 bin baş besilik hayvan teslim edilmiştir. 2026 yılında da besilik sığır ithalatına devam edilmiş; ithal besilik sığırların 1 Haziran 2026 tarihinden itibaren 200 baş ve üzeri işletmelere satış fiyatı 420 TL/canlı kilogram + KDV olarak belirlenmiştir. Uruguay ise Türkiye'nin canlı hayvan tedarik ettiği önemli ülkelerden biri hâline gelmiştir. Uluslararası ticaret verilerine göre Türkiye'nin yalnızca 2025 yılında Uruguay'dan gerçekleştirdiği canlı sığır ithalatının değeri yaklaşık 508 milyon dolara ulaşmıştır. Yerli hayvancılığın güçlendirilmesi amacıyla kullanılabilecek önemli miktarda kaynağın canlı hayvan ithalatına yönelmesi, Türkiye'nin hayvancılık politikasının sürdürülebilirliği bakımından sorgulanması gereken bir durumdur.

Son olarak Et ve Süt Kurumu tarafından Uruguay'dan gerçekleştirilen canlı hayvan ithalatına ilişkin kamuoyuna yansıyan iddialar; ithal edilen hayvanların sağlık kontrolleri, sevkiyat koşulları, hastalık ve ölüm vakaları, karantina süreçleri ile ithalatın kamuya toplam maliyetinin açıklığa kavuşturulmasını gerekli kılmıştır. Nitekim ESK'nın 2026 yılı uygulamasında ithal hayvanların teslimden sonra 21 gün süreyle karantinada tutulması öngörülmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2025 ve 2026 yıllarında Et ve Süt Kurumu tarafından Uruguay'dan kaç baş canlı sığır ithal edilmiştir? Bu ithalatın yıllar itibarıyla toplam bedeli kaç ABD doları ve kaç Türk lirasıdır?
2. Son olarak Uruguay'dan gerçekleştirilen sevkiyatta kaç baş hayvan Türkiye'ye getirilmiş, hayvanlar hangi tarihte, hangi gemi veya gemilerle ve hangi liman üzerinden ülkemize giriş yapmıştır?
3. Söz konusu sevkiyatlarda yolculuk sırasında veya Türkiye'ye giriş sonrasında hastalanan ya da ölen hayvan bulunmakta mıdır? Varsa hastalanan ve ölen hayvan sayısı kaçtır; ölüm ve hastalık nedenleri nelerdir?
4. Uruguay'dan getirilen hayvanlara Türkiye'ye girişlerinden önce ve sonra hangi bulaşıcı hayvan hastalıklarına yönelik testler uygulanmıştır? Şap hastalığı başta olmak üzere herhangi bir hastalık tespit edilmiş midir? Karantina sürecinde uygunsuzluk tespit edilen hayvan sayısı kaçtır?
5. 2025 ve 2026 yıllarında Türkiye'nin tüm ülkelerden gerçekleştirdiği canlı büyükbaş hayvan ithalatının toplam sayısı ve maliyeti nedir? Bu ithalat içerisinde Uruguay'ın payı ve maliyet bakımından payı ne kadardır?
6. Canlı hayvanların satın alma bedelinin yanı sıra nakliye, sigorta, veterinerlik, karantina, liman, gümrükleme ve diğer giderler dâhil edildiğinde Et ve Süt Kurumunun ithal ettiği hayvanların kamuya toplam maliyeti ve hayvan başına ortalama maliyeti ne kadardır?
7. Canlı hayvan ithalatına ayrılan kaynakların yerli üreticiye yem desteği, damızlık desteği, düşük faizli finansman ve hayvan başına doğrudan destek olarak verilmesi durumunda üretim ve kırmızı et arzında ortaya çıkabilecek etkiye ilişkin Bakanlığınızca bir çalışma yapılmış mıdır? Türkiye'nin canlı hayvan ithalatına olan ihtiyacı azaltmak ve yerli üretimi artırmak için belirlenmiş bir takvim bulunmakta mıdır?